

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 60.—, za pol leta K 30.—, za četrt leta K 15.—, na mesec K 5.—; posamezna številka K 1.40.

Vse dopise in pošiljke za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Kongresni trg 9, na levi strani.

K položaju.

Dober mesec dni že zboruje konstituanta, ki naj da naši državi ustavo, t. i. osnovne zakone. Toda konstituanta ves ta čas še ni mogla pričeti z delom, ker je reakcija hotela kratkoma v siliti poslanecem prisego, poslovnik in svojo ustavo, v sled česar se je razvil hud boj za suverenost (neodvisnost) konstituante. Predvsem je šlo za izpremembo poslovnika, ki vsebuje prisego »kralju in edinosti«.

Pašič je, kakor znano, to prisego enostavno vsilll. Toda naši poslanci niso niti za trenotek nehali protestirati proti temu vladnemu nasilju toliko časa, dokler niso izposlovali, da je bil voljen odsek za izpremembo poslovnika, in dokler niso preperečili nakano Pašičevo, ki je hotel, da se takoj prične ustavodajno delo, še predno bi mogle pri tem delu sodelovati vse stranke. Ta uspeh naših poslancev je velik moralen uspeh: kajti če bi se bila posrečila Pašičeva nakana, bi bila protivladna skupina, tkzv. opozicija, čisto navadno ogoljufava: opozicija bi pri sklepanju ustave sploh ne smela ziniti besede: reakcionarne kapitalistične stranke bi kar same sklenale o ustavi in tako ureničile svojo protiljudsko politiko.

V odseku za izpremembo poslovnika pa je imela večino zopet le reakcija in tako se je sedaj zgodilo da je ta odsek kljub protestom našega edinega poslanca v tem odseku, sodruha Brkiča, odločil, da prisega ostane, kakršna je in da se poslovnik ne izpremeni.

S tem so reakcionarne stranke znepokojeni. Krivi pa so tega komunisti klerikalci in Radičevci, ki so ves čas uraniali prav otročjo politiko: komunisti so se kuiali kot majhen otrok, klerikalci so bili užaljeni, da niso dr. Korošca napravili zopet za ministra in Radičevci so čakali — čudežev. Samostojneži se v vsem tem boju drže silno mevžasto, ker bi radi na eni strani šli med ministre, na drugi strani pa bi se radi igrali nedolžne angelčke.

Naši poslanci so v svoji politični delokovidnosti že v naprej videli kaj se mora zgoditi, če vsa ostala opozicija igra tako otročjo politiko. Ali kljub temu niso obupali in so, čeprav jih je le malo, storili prav vse, kar je bilo mogoče storiti proti veliki večini.

Prisega torč ostane in vsi tisti ki še niso prisegli, bodo morali prisegli. Ta tedn bo volien ustavni odsek in če ne bi v teku 15 dni prisegli, pravi vlada, ne bodo smeli pri sklepanju ustavnih zakonov črhiniti nobene besede. Če bi pa sploh ne prisegli, pravi vlada bodo pa razpisane za njihove mandate nove volitve!

Tako se torej reakcija, vsem tistim,

ki v svoji ošabnosti niso hoteli poslušati opominov naših poslancev, že sedaj smeje v pest. Kako se je pač motilo tisto delavsko ljudstvo ki je mislilo, da so komunisti, klerikalci, samostojneži, Radičevci itd. tisti politični junaki, ki ga bodo rešili izpod kapitalističnega jarma!

Sedaj se bo začel boj za ustavo. Ustavodajno delo bo trajalo kakih 5 mesecev. Nato bo konstituanta sklepala še o novem volilnem zakonu, naker bo njeno delo končano in se bodo volitve v novi, redni parlament vršile najbrže še letošnje jesen.

Naši poslanci so se na boj za ustavo že dobro pripravili in bodo napeli vse sile, da kljub svoji maloštevilnosti iztrgajo iz rok reakcije kar največ pravic za delavno ljudstvo in tako dosežejo, da bo ustava odgovarjala vsem socialnim in gospodarskim potrebam našega kmečkega in delavskega ljudstva.

Dve opazki zaradi agrarne reforme.

»Uradni list« deželne vlade za Slovenijo št. 3 z dne 11. januarja 1921 je priobčil pravilnik, kako morajo organi ministrstva za agrarno reformo postopati pri delitvi državnih zemljišč v svrhu agrarne reforme. Glavne določbe tega pravilnika so:

1. Kadar na takih državnih zemljiščih, ki spadajo pod agrarno reformo in so bila že oddana v zakup, prejenja zakup, in bi bilo treba zemljišča znova oddati, morajo organi ministrstva za agrarno reformo pravočasno o tem obvestiti tisti državni organ, ki to zemljišče upravlja, in sicer do 1. avgusta za taka polja, kjer se žetev izvriši tekom meseca julija, in do 1. oktobra, če se žetev končuje v septembru mesecu.

2. Pri takih državnih zemljiščih, ki še ne spadajo pod agrarno reformo, pa jih mislijo v svrhu agrarne reforme dati v zakup, morajo agrarni uradi o tem obvestiti pristoini državni organ vsako leto pred 1. septembrom. Če je bilo tako zemljišče že dano v zakup, se mora zakupna pogodba razrešiti in napraviti nova.

3. Zemljišča, ki so obdelovana v režiji državnih oblasti, se ne smejo jemati v postopek agrarne reforme brez dovoljenja ministrstva.

4. Državnega zemljišča danega v zakup do določilih agrarne reforme ne smejo dati v podzakup, sicer se zemlja najemniku odvzame brez odškodnine.

V kratkem se bodo v Sloveniji začela izvajati določila za oddajo veleposestev v štiri letni zakup. Oddale se bodo nlive, travniki in pašniki, in sicer tiste površine ki spadajo v agrarno reformo, t. i.

tiste, ki presegajo takozvani »maksimum« (n. nr. pri veleposestvu, ki meri v celoti 225 ha, ie maksimum 200 ha, ter mora torej veleposestnik 25 ha zemlje oddati v agrarno reformo).

Zakupnina, ki se bo od teh zemljišč plačevala, bo znašala pri njivah letno osemkratni, pri travnikih in pašnikih pa desetkratni katastralni čisti dohodek; na ta način bo zakupnina za 1 ha okroglo 80 do 150 kron.

(Opomba: O tej stvari bo »Ljudski Glas« na kratko še poročal, kakor tudi o agrarnih odborih, ker se bližajo volitve v agrarne odbore).

FR. JESENOVEC:

Naše mlekarstvo.

Mlekarstvo postane v bližnji bodočnosti eno izmed najvažnejših vprašanj za našega kmeta. Živina se bo skoro pomnožila na predvojno višino. Samo kvaliteta živine ne bo še tako kmau taka kot je bila pred vojno. Isto velja tudi glede mlečnosti krav, to pa radi tega, ker primanjkuje močnih in tečnih krmil, in če se tudi dobe, jih kmet ne more kupiti, ker so silno draga.

Da je množina mleka tako padla, temu je kriva kruta rekvizicija živine, ki je rekvirirala veliko število mlečnih krav. Deloma je vzrok tudi pomanjkanje sladkorja. Preje so na kmetih pil kavo, sedaj pa pijejo mleko, ki je seveda posebno za otroke zdravejša hrana kakor je kava.

Pred vojno je dežela Kranjska pridelala 12—15 milijonov litrov mleka. Letošnje leto se bo koma en in pol do dva milijona litrov mleka pridelalo. Lansko leto in prej je bilo še veliko slabše. Ali za prihodnje leto, ako ne pride kaka posebna nezgoda, lahko računamo da se bo množina mleka podvojila. V prihodnjem letu v polnem času bo Ljubljana skoro gotovo prenapolnjena z mlekom. Treba bo torej misliti, kam z mlekom. Za eksport v primorska mesta bodo silne težave. Prvič pomanjkanje vrčev, na nabavo novih mlečnih vrčev pa skoro ni misliti, ker so še predragi. Drugače pa tudi mlekarne ne bodo preskrbljene z ledom. Mnoge mlekarne nimajo potrebnih strojev, ker so jih prodale, nekatere pa imajo pokvarjene stroje, ker predolgo niso delale. Eksport je pa odvisen tudi od tega, kako trgovsko pogodbo bo Italija z nami sklenila. In četudi bi bila za nas pogodba ugodna, bo treba vseeno računati z raznimi neprilikami pri transportu in s prefriganimi tržaškimi trgovci.

Treba bo torej mleko doma pridelati v maslo in sir. Napraviti bo treba primerno sirarne. Oprema sirarne je mnogo enostavnejša in cenejša kakor oprema mlekarne. Za sirarno zadostuje en sirni kotel na kurjavo, ena stiskalnica in nekaj druge priprave; dalje prostor, kjer se izdeluje sir, par kleti in če mogoče ena klet za mleko.

Izdelovanje sira je za kmeta velikega pomena, ker mu ostanejo odpadki, to je sirotka in plnjeno mleko, kar je izborna in zelo zdrava krma za prašiče. Švicarji n. pr. imajo poleg siraru velike svinjake, kjer krmijo svinje s sirotko. V ne-

katerih večjih sirarnah redijo po 200 do 400 praštev, kar kmetom donaja lepe dobičke.

Za izdelovanje sira je treba le zdravega in snažnega mleka. Mleko od bolnih krav se nikakor ne sme donášati v sirarno, pa tudi ne mleko staromolznih krav, to je krav v visoki brejosti, istotako je škodljivo mleko takoj po teletenju! Mleko, namenjeno za izdelovanje sira, ne sme biti preveč oddaljeno od sirarne. Več kakor eno uro oddaljeno mleko že ni več priporočljivo za izdelovanje sira, ker mu vožnja škoduje. Najbolje je, ako se mleko takoj po molži nese v sirarno, to je zjutraj in zvečer. Vsak posestnik naj svoje mleko pošlje v sirarno v svoji posodi, da zamore sirar mleko redno kontrolirati. Nikdar pa ne dajate mleka od več posestnikov v eno in isto posodo, kakor je to sedaj pri nas navada, ker na ta način ni mogoče priti v okom napakam mleka, ter se tudi ne da dobiti onih, ki mleko kvarijo, to je z vodo mešajo in posnemaajo.

V bodoče bo treba jako gledati na kvaliteto ker le dober sir bo imel povpraševanje in visoko ceno. Za domači trg ga bo kmalu preveč; treba bo torej misliti na izvoz, in za izvoz pride v poštev v prvi vrsti le dobro blago.

(Dalje prih.)

Iz Kmetško delavske zveze.

Zaspanih organizacij je imela stranka vedno nekaj. Ta ali oni odbor prepusti vse delo enemu samemu odborniku, ta oboli, ali se preseli, ali mu kaj ni prav — pa zaostane vse delovanje. Še celo mesečna naročila in obračuni. O volitvah je pa število nerednih organizacij zelo naraslo, ker so imeli sodruzi agitacijskega dela čez glavo. Odpustljivo je to. Ni pa odpustljivo da mnoge organizacije niti poldrugi mesec po volitvah ne morejo odpraviti tega zastanka, tako da jih bomo morali že tudi šteti med zaspane. Zato prosimo vse odbornike, da pomagato premagati vse, kar ovira razvoj naših organizacij, brez katerih nikdar ne dosežemo cilja. Obračunavajte torej pravočasno. Organizacije, ki tega ne bodo delale, ne bi imele zastopstva na strankinem zboru, če se bi vršil po Veliki noči in bodo veliale za nove organizacije. Pravočasno pa domeni: najbozneje do 8. vsakega meseca. Organizacije, ki hočejo obračunavati za več mesecev skupaj, naj delajo to za naprej ne pa za nazaj!

Objava. Opozarjamo vse člane Kmečko-delavske zveze, da se sedaj nahaja pisarna podružnice Rogoza v gostilni Pristernik na kolodvoru v **Hočah**. Člani in članski prispevki se sprejemajo vsako nedeljo in praznik od 9. do 12. ure popoldne, kakor tudi vsa tozadevna vprašanja in pojasnila. — Odbor.

Slivnica pri Mariboru. Krajevna organizacija KDZ opozarja vse svoje člane da vplačajo vso zastalo članarino za leto 1920 pri blagajniku sodrugu Francu Polajniku. Člani naj to store čimprej, da bo red v obračunu.

Poljčane. Tukajšnja krajevna org. KDZ vabi vse svoje člane na sestanek, ki se bo vršil dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne v hotelu Baumanu. Ker bomo razpravljali o važnih zadevah in volili nov odbor, prosimo vse somišljenike, da se zborovanja udeležijo prav zanesljivo. Tudi naj vsak član prinese s seboj člansko izkaznico. — Odbor.

Iz centralnega tainištva K. D. Z. Nekateri člani KDZ so izrazili željo, da bi dobivali namesto »Ljudskega Glasu« — »Enakost« oz. »Volksstimme«. V začetku smo jim morali to sicer odreči, ker smo bili nač. začetniki. Vse je šlo nekako prehitro, da smo še tako komaj zmagovali. Zdati je pa strankina organizacija že toliko trdna in močna, da ustrezne lahko tudi takim željam posameznikov, ne da bi se bilo treba bati nerada. »Ljudski Glas« ostane glasilo KDZ. »Enakost« ostane tednik namenjen predvsem **tvorniškemu**

delavstvu in »Volkstimme« ostane nemški list namenjen predvsem **mariborskemu okrožju**. Želeli bi, da se naroče člani KDZ na ta dva lista kot naročniki, kakor je mnogo članov KDZ naročenih na dnevnik »Naprej«. Kdor pa le ne zmore tega, naj naznani odboru svoje organizacije, da hoče namesto »Ljudskega Glasu« »Volkstimme« ali »Enakost« in naj plačuje mesečno eno krono več. Tainik naj nam take člane naznani da jim bomo od 1. februarja že lahko ustregli. — Seveda bodo dobivali člani tudi »Volkstimme« samo enkrat na teden. Kdor bi hotel obe tedenski številki, mora plačevati po 11 K mesečno. — Zastopniki naj o tem obvestijo tudi tiste somišljenike, ki se dozda niso hoteli organizirati, ker »Ljudskega Glasu« niso razumeli. To velja posebno za kočevski okraj.

Brežice ob Savi. V nedeljo dne 30. t. m. se bo vršil v Brežicah v gostilni g. Antona Petrišiča pri kolodvoru ob 16. uri shod »Kmetško - delavske zveze«. — Odbor.

Novo izkaznice. Te dni smo začeli razpošiljati nove izkaznice vsem organizacijam, ki so jih naročile. Tiste organizacije, ki smo jim zadnji čas poslali manj, nego so naročile, naj paznaniho, če in koliko izkaznic naj jim še pošljemo. Nove izkaznice so nekoliko drugačne od prejšnjih, zato pa še ni treba prejšnjih takoj zamenjati z novimi škoda časa, pa tudi denarja, ker oboje lahko drugam boljše obrnemo. Organizacije, ki imajo še stare izkaznice v zalovi, jih tudi še vse lahko porabijo in šele potem naroče nove.

Gorje pri Bledu. Krajevna organizacija KDZ v Ganjah opozarja vse člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 30. t. m. po 1 uri popoldan v gostilni pri »Bivcu« (Žumelj). Udeležba dolžnost! — Odbor.

Sevnica. Shod, ki se je imel vršiti dne 23. t. m. se bo vršil v nedeljo dne 30. januarja ob 8. uri v gostilni Jožefa Vovka v Smarju pri Sevnici.

Žepni koledarji za l. 1921 se dobiho v centralnem tainištvu KDZ in pri upravi »Napreja« v Ljubljani, v Celju pa v delavskem tainištvu, Vodnikova ulica 3.

Dopisi.

Slovenji Gradec. Naš župnik v Št. Petru se je hudo prestrašil, ker je bilo več socialistov na volišču v Št. Janžu kakor pa »ta črni«. Na vse načine je že primišljeval, kaj bi napravil in res, začel je spet vero izrabljati v politične namene. Misli si je: naši sodruzi so kristjani in prestrašili jih bom za drugič. V svoj spovednici je rekel, da ima vsak smrtni greh, kdor je zagnal kroglico v četrto škrinjico. No, sedaj pa vidimo, da bo samo tisti izveličan, kdor je svojo kroglico v klerikalno škrinjico spustil, vsi drugi bodo pa šli v pekel! Ali mi kmetje povemo našemu župniku: Če boste take norosti v cerkvi delali, bomo začeli samo doma moliti. Kaj takega si ne dopustimo dopasti, ker vas moramo mi plačevati in zahtevamo zato, da nas učite Kristusovo vero, ne pa tisto, kar učijo današnji debeluharji.

Velenje. Malokdaj slišite o nas kaj novega. Gotovo mislite, da smo že vsi zadremali. Ali to ni res. Že pri volitvah smo stali trdno kakor skala in ni nas mogla premotiti tudi ne grdo lažnjiva komunistična stranka. Saj smo ji že na letakih napravili črn križ, sedaj ga ima pa tudi že na svojem grobu. Strašno se jezi tukajšnji vodja, ki je imel samo 30 glasov, bivši pekovski pomočnik in sedanj odbornik na Rudolfovem, g. Vidovič. On je vedno zabavljaj čej socialiste, češ, da podpirajo kapitaliste; ali bilo je ravno narobe. On sam je prodal mesne karte, ki jih dobivamo tu od rudnika po 11 K baronu Hertlmu, da si je kupil mošta in z njim ohladil svojo jezo pri pogrebu svoje stranke. Mi mu pravimo, da naj bo le tiho in naj mirno uživa, kar so »ti patrioti« zaslužili. Njegova gospa sama je nosila premog in drva za barona, da si tako obdrži svoje ime »gospa Vidovič« še za naprej. — Drugič še kaj več.

Krška vas. Pretečeni teden 9. januarja smo tu v Krški vasi ustanovili podružnico KDZ. Prišel je poročevalec in poslanec sodrug Kopač in pa sodrug Baraga iz Brežic. Poročala sta nam o raznih stvareh, o volitvi naših poslancev in o naši gospodarski organizaciji. Na občnem zboru sta tudi ustanovila podružnico KDZ. Zbralo se je precejšnje število sodrugov in sodružic, ki so vsi veselo odobraval ustanovitev podružnice. Naša podružnica bo močna in trdna. Zasadili smo cvetko, ki bo izvrstno cvetela. Naša organizacija bo pomagala proletarski družbi. — Izvolili smo tale odbor: predsednik: Ivan Šebilja; namestnik: Franc Butkovec; blagajnik: Lavoslav Bevk; namestnik: Ivan Novak; tajnik: Alojzij Žokalj; namestnik: J. Žokalj; kontrola ali pregledniki: Ivan Murn in Iv. Šoško. — Živela KDZ!

Brežice. Dne 16. t. m. se je vršil tu občni zbor K. D. Z. Staremu odboru se je dala odveza od strani članstva. Po poročilu predsednika s. Baraga, sta dala poročili še blagajnik Franc Šetinc in tajnik Jožef Hervol. V novi odbor so izvoljeni sledeči odborniki: Predsednik: Jožef Hervol. Brežina št. 41; namestnik: Franc Koprivc, Brežina št. 57; blagajnik: Cerjak Anton Zvereniak št. 39; namestnik: Fr. Šetinc, Zakot št. 26; tajnik: Herman Delpin, Brežice; namestnik: Jožef Celec, Brežice; preglednik: Nepošlan Ivan, Bukovšek; namestnik Ivan Vogrinc; odborniki: Petan Jožef Sela; Zorko Anton, Zakot; Franc Šetinc, Zakot; Bevc Julius, Bukovšek; Škofca Jožef, Zvereniak; Hervol Jožef, Sv. Lenart. — Novemu odboru želimo mnogo uspeha!

Ljubčno pri Celju. Pretečeno nedeljo dne 16. januarja se je vršil v gostilni Juteršek zelo dobro obiskan shod K. D. Z., na katerem sta poročala sodruga Hrastnik in Böhm. S. Hrastnik je govoril o sedanjem političnem položaju ter se je pri tem dotaknil delovanja nasprotnih strank. Jasno nam je dokazal, kam vede buržoazno gospodarstvo na eni in politična zrelost malega kmeta na drugi strani. Sodrug Böhm nam je natančno razložil pomen organizacije, in kako potrebno da je, da je kmet organiziran, sploh na sedaj pred volitvami v agrarne in občinske odbore, o katerih je mnogo razpravljalo. — Nato je stari odbor dal ostavko in je prišlo do volitev novega. Pri tem nas je še sodrug Čebular malo spodbudil, tako da smo končno prišli do zaključka in si začrtali pot, po kateri hočemo z vso energijo stopati vkljub vsem reakcionarnim strankam.

Fram pri Mariboru. Podružnica KDZ za Fram je imela 9. t. m. v gostilni Potočnik svoj redni občni zbor. Prva točka dnevnega reda se ni mogla vršiti, ker je bil naš poslanec sodr. Kisovar brzojavno odpoklican v Beograd. K drugi točki dnevnega reda poročilo tainika in blagajnika, vzame besedo predsednik sodrug Koban in pozdravi navzoče v znešenih besedah in jih vzbuja, da vztrajajo in se trdno oklenejo organizacije KDZ, ker ta je najsigurnejše zavetje delovnega in kmetškega ljudstva. Nato poda besedo tajniku sodrugu Rössnerju, ki v kratkih besedah opiše delovanje podružnice v preteklem letu, oznani in predloži letni račun v vpogled odbora. Nato govori predsednik s. Koban in se zahvali tajniku za njegovo delovanje v korist podružnice in poda odstop dose-danjega odbora, ki pa je bil na željo navzočih zopet enoglasno izvoljen in tudi sta še bila na novo dva viničarja in eden obrtnik v odbor izvoljena. Le tako naprej, sodrugi in somišljeniki! Oklenite se svoje organizacije K. D. Z., ne ustrašite se groženj in obrekovanja drugih strank in bodite ponosni na delo naše organizacije v preteklem letu! — Živela K. D. Z. — R., tajnik.

Politične beležke.

+ **Pred združitvijo naše stranke s socialno demokracijo Hrvaške in Slavonije.** Dne 16. t. m. je bilo v Zagrebu zborovanje, kjer so na predlog sodr. Etblina Kristana sklenili, da predlagajo strankinemu zboru hrvaško - slavonske socialne demokracije, ki bo v mesecu maju, predlog, da se obe stranki združita. Tako bo stranka postala zelo močna. Živelo zedinjenje!

+ **Za svoje pravice** se morajo po volji naroda izvoljeni poslanci boriti v Belgradu. Menda je mogoče to samo pri nas. Vlada poslancem ni bila volina, niti da jim dovoli interpelacije in vprašanja na ministrice; odsek za izpremembo poslovnika pa je to nakano vlade preprečil in določil, da ministri morajo odgovarjati na vprašanja in interpelacije poslancev. Ta vprašanja in interpelacije poslancev. Ta ni pa bila lepa, da bi poslanci, ki zastopajo ljudstvo, ne smeli zahtevati od vladnih mož odgovore na razna vprašanja!

+ **Samostojneži** se v svojem glasilu »Kmetijski list« obrezalo ob nas, ker jim je »Nabrei« dovedal resnico, da škiliijo s svojimi dohtarji na vladna korita, iz katerih bi slovenski samostojneži tako radi zalemali, pa jih srbski in bosanski kmetje ne puste. Resnica v oči bode, pravi prepovedor.

+ **Klerikalci** se v Belgradu pehajo, da bi spet na kak način prišli v vlado. Dr. Korošec bi bil silno rad minister, pa ga dr. Gosar, takozvani klerikalni komunist, ne pusti. Tudi klerikalne vlade v Ljubljani je konec, ker mislijo politično vlado v Ljubljani sploh opustiti. Dr. Breicu, v prejšnjemu predsedniku ljubljanske vladne je baie zelo hudo pri srcu, ker mora neš hoditi in se ne more več v avtomobilu okrog voziti. Vse mine, pa tudi klerikalna gloria!

+ **Uradniško vprašanje.** Ker je prejšnja vlada sklenila, da se pregledajo dokumenti o sposobnosti uradnikov, se je pregledovanje že začelo. Dokumente posameznih uradnikov pregledujejo načelniki ministrstev, dokumente načelnikov pa ministri sami. — Dokumente ministrov pa baie pregleduje komunistični poslanec Marcel Žorja...

+ **Povelje za aretacijo Šušteršiča.** »Obzor« poroča iz Gorice: Karabinierske postaje na Primorskem so od vlade dobile nalog, da takoj aretirajo dr. Ivana Šušteršiča, če bi prišel v Julijsko Benečijo. Ta naredba je v zvezi s Šušteršičevo trošnio, da mu vlada dovoli stalno biva-lišče na Primorskem, katero prošnio pa je vlada odklonila.

Po svetu.

Iz socialističnega sveta. V Livornu v Italiji je bil dne 15. do 19. t. m. zbor socialistične stranke, kjer se je izvršil razkol med socialisti in med komunisti. — Na Francoskem se je ta razkol tudi že izvršil. — Ameriški, škotski in španski socialisti so se ta teden izjavili zoper pristop k III. Internacionali. — Mednarodna socialistična konferenca na Dunaju bo 27. februarja.

Italija. Italijanska vlada bo dne 6. februarja t. l. v Trstu proglasila aneksijo zasedenega ozemlja; pod Italijo pride na ta način 600.000 Jugoslovancev, predvsem Slovencev. — D'Annunzio jo je z Reke popihal z avtomobilom in z milijončki. — Italijanska vlada bi rada, da bi Jugoslavija izmenjala 1 milijardo ničvrednih nežigosanih avstrijskih kron, ki so jih verižniki z valuto spravili v Dalmacijo. Pa ne bo šlo!

Avstrija bi se rada združila z Nemčijo v eno državo; tega se pa Francozi zelo boje in Avstrijci si mislijo: če nam Francozi tega ne puste, naj nas pa redijo; zato avstrijska vlada tudi namenoma dela na to, da bi prišlo do bankrota. Državni primanjkljaj znaša v Avstriji že 13 milijard in avstrijska krona je vedno manj vredna. Francozi hočejo, da naj bi Jugoslavija redila Av-

strijo, toda motijo se, če mislijo, da bo naš kmet in delavec koga zastoj redil! Uradništva redi Avstrija petkrat preveč.

Madžarska. Grof Andrássy je ustanovil svojo stranko, ki gre za tem, da bi Karla habsburškega zopet posadili na madžarski prestol.

Češkoslovaška. Te dni so na Češkem ustanovili svojo narodno cerkev. — Pojavila se je kriza v industriji sladkorja in oblačilnega blaga. Cene sladkorju in blagu padajo. — Na Moravskem so odkrili velika ležišča umetnega fosforovega gnojila.

Poljska. Vojna z Rusijo je državo popolnoma oslabila; državni dolg znaša 50 milijard. Uradništva je toliko, da je treba samo za uradništvo letno 18 milijard mark, državni dohodki pa znašajo le 3 milijarde. Amerika hoče vse železnice vzeti za 30 let v najem. Kmet in delavec sta na Poljskem največja reveža. Poljski denar je še manj vreden kot avstrijski.

Nemčija. Te dni so na Nemškem obhajali 50-letnico obstoja nemške države. — Dne 13. marca bo v Zgornji Šleziji plebiscit. — Ententa uničuje na Nemškem orožje in razdira trdnjave. — Nemška vlada je pomilostila morilca socialistinje Rozze Luksemburgove, nadporočnika Vogela. — Te dni bodo v parlamentu obravnavali zakon o socializaciji rudnikov. — Državne finance so zelo slabe, vendar pa nemška industrija dnevno napreduje in je že celo zmogljiva konkurence.

Angleška. Na Angleškem je 1 milijon brezposelnih delavcev. Tovarne delajo v zmanjšanem obsegu. Angleški rudarji so nakopali že toliko premoga, da preostaja. — Država dolguje Ameriki velikanske svote, tako da niti obresti ne more plačevati. — Krvavi boji Ircey so malo ponehali, ker je angleška vlada dala Ircom avtonomijo. — V prometu je nov srebrni denar.

Francija. Tu imajo novo vlado, ki ji predseduje Briand, to je nazadnje že vseeno, ker kapitalistična vlada taka tudi ostane. — Francozi bi radi, da bi Jugoslavija šla v Rusijo po njihove solde z — armado. Pa ne bo nič! — Francoske finance so zelo slabe, tako da bo vlada najela v Ameriki posojilo 100 milijonov dolarjev, da bo mogla plačati obresti.

Amerika. Dne 7. februarja stopi v veljavo zakon, ki prepoveduje vsako nadaljno priseljevanje v Ameriko. — V Mehiki so se dvignili kmetje in si sami razdelili veleposestniško zemljo.

Rusija. Ljudstvo v Rusiji hudo strada. — Dne 1. februarja bo v Moskvi vseruski kmečki kongres; vsaka gubernija pošlje po 10 zastopnikov.

Po ostalem svetu. V Švici je 50.000 delavcev brez dela. — Na Grškem se ljudstvo že kesa, da je poklicalo nazaj kralja. — V Egiptu se domačini upirajo proti Angležem, tako tudi v Indiji in Perziji, kjer boljševiki širijo svojo propagando. — Na Kitajskem vlada huda lakota. — Japonci gradijo nove vojne ladje.

Domače vesti.

Blagajniki krajevnih organizacij KDZ naj ne pošiljajo članarine po nakaznicah, temveč po položnicah. S tem si prihranijo visoko poštno pristojbino. Če jim položnice pridejo naj jih pravočasno zopet naroče v našem tainištvu.

Pridobitev državljanstva v naši državi. Rok za vlaganje izjav (prošenj) za pridobitev našega državljanstva, ki je bil določen do 15. t. m. je podaljšan do 15. marca t. l. Tisti ki so si pridobili na ozemlju naše države domovinsko pravico šele po 1. januarju 1920 in tisti, ki imajo sedaj domovinsko pravico na ozemlju, ki ni pripadlo naši državi, pa so jo kdaj imeli na tem ozemlju, ki je pripadlo Jugoslaviji, morajo prositi za naše državljanstvo do 15. julija t. l. (Kdor ima že od nekdanj domovinsko pravico pri nas in je Jugoslovijan po jeziku in plemenu, ta seveda je že irak državljan.)

Ob zadnji železničarski stavki so odpustili 404 železničarjev iz službe. Naš sodrug Kopač je vsled tega pri železniškem ministrstvu dne 15. t. m. izposloval, da bodo te železničarje poklicali nazaj v službe; dalje je izposloval, da se bodo železničarjem plače izenačile, tako da ne bodo več nekateri dobivali plače v kronah, drugi pa v dinarjih.

Za bivše vojne ujetnike se je pri vojnem ministrstvu zavzel poslanec sodrug dr. Korun. Zahteval je, da se vojnim ujetnikom dajo vse pristojbine; nekateri so jih namreč dobili, drugi pa ne. Vojni minister še ni odgovoril.

Zamenjava denarja. Finančno ministrstvo je končalo priprave za zameno bankovcev po eno in dve kroni. Zamenjava se prične koncem meseca januarja. — V Ljubljani je že prišla večja količina drobiža po 10 para (40 vinarjev). Prihodnje dni dospe tudi drobiž po 25 para (1 krono). Zadnji čas je, da se rešimo umazanih kronskih cuni.

20-dinarski bankovci bodo z odlokom Narodne banke tekom treh mesecev vzeti iz prometa.

Ponarejeni 20-dinarski (80-kronski) bankovci. V prometu so se pojavile štiri vrste ponarejenih novčanic po 20 dinarjev. Narodna banka je sklenila, da se novčаницe po 20 dinarjev vzamejo iz prometa. Opis ponarejenih novčanic se bo dostavil vsem državnim in javnim blagajnam in objavljal v »Službenih Novinah«.

Ponarejene tisočdinarske banknote. Zagrebška policija je prišla na sled novo ponarejenim tisočdinarskim novčanicam. Ker so jako slabo izdelane in brez vodnega znaka, niso nevarne.

Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo knjigo »Agrarna reforma«, v kateri so zbrani vsi podatki, naredbe in uredbe, ki so bile izdane v minulemu letu.

Ponarejalce denarja in sicer 5-dinarskih in eno- in dvokronskih bankovcev so aretirali v Srbobranu v Voivodini. Med ponarejalci je bil tudi en advokat.

Zadružna banka v Ljubljani se je ustanovila 26. dec. z delniško glavnico 5 milijonov K kot gospodarska organizacija socialno demokratične stranke in KDZ.

Neomejena prodaja tobaka. Od novega leta naprej je prodaja tobaka po vset

Izrežite in spravite! Kadar ne dobite „Ljudskega glasu“ izpolnite in pošljite takoj!

Reklamacija!

Upravništvu „Ljudskega glasu“

**v Ljubljani.
Poštni predal 168.**

Jugoslaviji neomejena, vsled česar so odnadle torej vse tobačne izkaznice.

Odbuščeni uradniki. Ministrski svet je odbuščil okoli 150 uradnikov iz državne službe, ker jih je za sedaj preveč.

Rudarski spor v Trbovljah še ni rešen. Državna komisija, ki bi bila morala izenačiti plače trbovelskih rudarjev s plačami velenjskih rudarjev, ni tega storila kakor bi morala, tako da ni izključeno, da rudarji spet zastraikajo.

Zakaj naša pošta tako slabo funkcionira? Zato, ker v Ljubljani pošte ne izberejo prei, predno jo pošljejo z vlakom. Zgodilo se je n. pr. že, da so naši sodrug »Ljudski glas« dobili iz Maribora. Temu neredu mora pošta takoj napraviti konec!

Voivoda Mišič umrl. Vrhovni poveljnik jugoslovanske armade voivoda Mišič je umrl v Belgradu. Na poslopih javnih oblasti so tudi v Ljubljani izobesili črne zastave.

Nemorálnost. Pred ljubljanskim deželnim sodiščem je bil obsojen klerikalni veliak, odvetnik dr. Pavel Valiavec na šest tednov ječe, ker je spolno zlorabil petinpolletno deklico.

Ribnica na Pohorju. Umrl je po dolgi in težki bolezni naš vrli sodrug Franc Katzer v bolnišnici v Mariboru dne 21. decembra pr. l. N. v m. p.

Gospodarske vesti.

Sajenje tobaka. Uprava državnih monopolov je izdala naredbo, ki določa, koliko se prihodnje leto lahko producira tobaka v posameznih okrožjih. Rok za prijavo tobačnih nasadov je do 31. jan. 1921. Ko ta rok poteče, se prijave ne bodo več vpoštjevale. Prijave se pošiljajo upravi državnih monopolov.

Cene sladkorja po vsem svetu zelo padajo. Pri nas pa seveda ne. Finančni odbor ministrstev je sicer vdredil, da bodi uvoz sladkorja v našo državo prost vsake carine, zato pa je na drugi strani vsako kilo sladkorja s 16 kronami monopolne takse in trošarine, tako da je pocenitev sladkorja nemogoča. — S tem se je pričelo »delo« naše nove liberalno-radikalne vlade...

Splošno padanje cen se opazuje na vsem svetu. Tako poročajo iz Angleške, Francoske, Amerike in Italije, in sicer padajo ne samo cene tovarniških izdelkov, temveč tudi živilom in lesu. Zeleti bi pač bilo, da bi mogli tudi pri nas opaziti pocenitev obleke in industrijskih izdelkov.

Zacarinjenje poštnih pošiljatev v inozemstvo. Dosedanji način zacarinjenja poštnih zavojev, namenjenih v inozemstvo, je bil močno nepraktičen, ker se je zahtevalo, da mora biti vsak zavoj najprej zacarinjen pri najbližjem carinskem uradu in da ga šele potem sme pošta ekspeditirati. Onim, ki ne stanujejo v mestu carinskih uradov, je bilo pošiljanje skoro onemogočeno, ker so morali zavod najprej zacariniti v tujem kraju in ga šele potem oddati domači pošti. Ministrstvo je sedaj te neprilike odpravilo in predpisalo, da v kra-

jih, kjer ni carinarnic, sprejemajo pošiljateve poštni uradi, kateri zavoj pošljejo poštnemu uradu onega kraja, kjer je carinarnica. Ta poštni urad plača vse carinske zneske. V krajih, kjer so carinski uradi, se vrši carinjenje na stari način.

Novi carinski tarif. Finančni odbor ministrstev je sklenil uvesti nove carinske postavke, tako da se bodo carine za nekatere stvari znižale.

Izvoz in uvoz ovc prepovedan. Ker se v saraevskem, mostarskem in travniškem okrožju nevarno širijo ovčje ošnice, je izvoz iz teh in uvoz ovc v ta okrožja v svrhu omejitve te bolezni prepovedan.

Cene mesa na Hrvaškem po kg žive teže: voli 12—16 K, krave 12—14 K, teleta 16—19 K, svinje 30—36 K.

Cena ameriški moki znaša v Trstu za št. 0 samo 12 K 80 vin.

Nov obrtni zakon. Trgovinsko ministrstvo želi, da bi se srbski zakon o izvrševanju obrti (o radnjama) razširil na vso državo in se je zato obrnilo na trgovsko-obrtniške zbornice s pozivom, da izrazijo svoje mnenje. Te so odgovorile, da nimajo nič proti temu, naglašajo pa nujno potrebo, da se stari srbski zakon revidira, ker mnogo točk ne odgovarja našim pokrajinam in tudi ne dosedanjim običajem. Med drugimi prednostmi, ki jih ima srbski zakon, je tudi ta, da se morajo uvesti obrtne zbornice, ki zastopajo interese obrtnikov. Poleg trg. zbornic bodo torej obstojale obrtne zbornice.

Koliko je vreden denar drugih držav? Ameriški dolar 143 do 145 K, avstrijska krona 22 do 23 vin., ruski carski rubel 60 do 75 vin., francoski frank 8 K 70 vin. do 9 K, nemška marka 2 K 5 vin., rumunski lei 1 K 96 vin., italijanska lira 5 K 10 vin. do 5 K 15 vin.

Cene bombažu in usnju na svetovnem trgu še neprenehoma padajo. Kljub temu pa niso pri nas cenejši ne čevlji, ne obleka, na niti samo usnje.

Naša železna industrija. V Kamni gorici in Kropi je naša železna industrija skoro popolnoma ustavljena. Že meseca junija preteklega leta je bila železo-obrtna zadruga prisiljena odobustiti nekaj delavcev in skoro vse delavke ter skrajšati delo na 6 ur dnevno, 1. t. m. na se je polavil poln zastoi. Dela le še 20 delavcev. — To je uspeh krščanskih socialnih organizacij!!

Cena železu pada. Na Angleškem, v Belgiji in na Nemškem, pa tudi v Ameriki so cene železu zelo padle. Začela se je namreč konkurenca, dočim se je med vojno vse železo rabilo za pobijanje ljudi. Rane, ki jih je narodom zadala kruta vojna kapitalistov, se zelo počasi celijo.

Razne vesti.

Beda v Nemčiji. Nemško časopisje opisuje težo gospodarskega in socialnega življenja, katero živi nemški narod. —

Pravo sliko je moč dobiti samo na licu mesta. Ni treba iti v naibednejše kraje, nego cel srednji in obrtni stan živi bedno. Nastavljenci s stalno plačo nimajo kredita niti za kosček kruha. Iščejo postranske zasluzke s težkim telesnim delom. Učitelji delajo po pouku šest ur v industriji saški pastori hodijo v premogovnike, stari profesorji iščejo službe kot vratarji v tovarnah, visokošolci so ponoči zaposleni kot tovarniški delavci. Vsi dobredelniki zavodi so prenapolnjeni. 30 odstotkov vseh nemških domov za dojenice je zaprtih, ker ni sredstev za vzdrževanje. Tuberkuloza se širi v preie najkrajša in naizdravejša stanovanja.

Mučil Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerjevega Elza fluida in odstranjene so bolečine! 6 dvojnatih ali dve veliki steklenici 42 K. Državna trošarina posebej. Fellerjev Elza mentolni črtnik en komad 12 K.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravi Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 18 K. Pravi balzam 12 steklenic 72 K. Prava švedska tinktura velika steklenica 20 K. — Omot i poština posebej, a najceneje. Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 358, Hrvatska. C.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moje najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12.—, za podgane in miši K 12.—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20.—; posebno močna tinktura za stenice K 12.—; uničevalec moljev K 10.—; prašek za uši v obleki in perilu K 10.— in 20.—; proti mravljam K 10.—; proti ušem pri perutni K 10; prašek proti mrčesu K 10.— in 20.—, proti ušem pri ljudeh K 5.— in 12.—; mazilo za uši pri živini K 5.— in 12.—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10.—; mazilo proti garjam K 14.—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE

= TRST-AMERIKA =
New - Jork — Buenos — Ayres — Rio di Janeiro - Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listkov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

UCITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA Franciškanska ulica šte. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila - za shode in veselice. -

LETNE ZAKLJUČKE

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd. itd. -

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Reklamacija.

„Ljudskega glasu“ šte. .... z dne ..... 1921.

nisem prejel. Naročnino imam plačano do .....

(za člane KDZ) članarino „ „ „ .....

V ....., dne ..... 1921.

Ime: .....

kraj: .....

pošta: .....

Pišite razločno.